

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 41 Mart – Nisan 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

*JEL KOD: M-I23 *** ID:274 K:232*

<http://www.akademikbakis.org>

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Okan SARIGÖZ

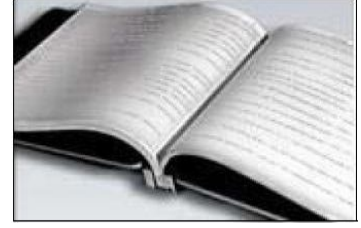
Hakkari Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Özet: Eleştirel düşünme, akıl yürüterek, deneysel veya gerçekçi düşünerek, verilen ipuçlarını değerlendirerek, sağduyuyu elden bırakmadan doğruyu bulabilme, doğru çıkarımlarda bulunabilme, doğru kararı verebilme veya olaylara objektif bakabilme gibi süreçleri içine alan bir düşünme tekniği veya düşünme modelidir. Eleştirel düşünme sayesinde bireyler olaylarla ilgili hipotezler kurabilir, olayları çözümler, analiz edebilir, sentezleyebilir, konular arasında bağlantılar kurabilir, doğru ve güvenilir sonuçlara ulaşabilir, elde ettiği delil veya kanıtlardan yola çıkarak doğru ve güvenilir çıkarımlarda bulunabilirler. Bu araştırmanın amacı; Eğitim Fakültelerinde okuyan öğrencilerin, eleştirel düşünme becerileri hakkındaki görüşlerini bazı demografik değişkenler de göz önünde bulundurularak belirlemeye çalışmaktır. Araştırmanın örneklemini, 2012-2013 öğretim yılında Hakkari Üniversitesine bağlı Eğitim Fakültesinde okuyan 246 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada, betimsel tarama yöntemlerinden biri olan 'Genel Tarama Modeli' kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan, 22 maddeden oluşan 'Eleştirel Düşünme Becerisi Anketi'nin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmış ve Cronbach Alpha iç güvenilirlik katsayısı 0,80 olarak hesaplanmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre Eğitim Fakültesinde okuyan öğrencilerinin, Eleştirel Düşünme Becerileri ile ilgili yeterli temel bilgiye sahip oldukları, ancak olaylara istenilen düzeyde objektif ve eleştirel bakamadıkları, kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında eleştirel düşünme bakımından cinsiyete bağlı olarak bir görüş farkının olmadığı gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Eleştirel Düşünme, Eleştirel Bakış, Akıl Yürütme, Sağduyu, Objektiflik

OPINIONS REGARDING THE EVALUATION OF CRITICAL THINKING SKILLS TEACHER

Abstract: Critical thinking, reasoning, by carrying out experimental or realistic thinking, evaluating the clues, finding the truth without sensibly correct inferences existence, such as the right to look at the decision-making processes or events involving an objective technique of thinking, or thinking model. Establish hypotheses about the events in individuals with critical thinking, events, analyze, analyze, synthesize, establish links between subjects, accurate, and reliable results can reach the obtained accurate and reliable inferences based on the evidence or the evidence. The purpose of this study, students in the Faculties of Education, critical thinking skills to try to determine their views on some of the demographic variables in mind. Sample of the study on the 2012-2013 academic year Faculty of Education 246 teachers from the University of Hakkari. In the study, which is one of the scanning methods, descriptive 'General Search Model

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 41 Mart – Nisan 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

JEL KOD: M-123 * ID:274 K:232**

<http://www.akademikbakis.org>

"was used. Used in the study, 22 items and 'Critical Thinking Skills Survey work was completed and the validity and reliability of Cronbach's alpha internal reliability coefficient was calculated as 0.80. According to the results of the research students studying in the Faculty of Education, Critical Thinking Skills, knowledge of basic enough about, but an objective and critical events bakamadıkları the desired level, female students and male students, depending on the visibility of gender difference in critical thinking, such as whether the current conclusions

Key Words: Critical Thinking, Critical Overview, Reasoning, Common Sense, Objectivity

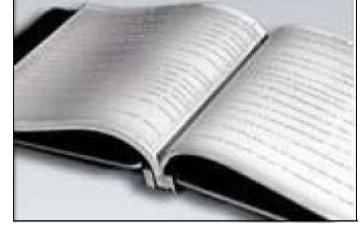
1. GİRİŞ

Türkiye’de 2004-2005 yıllarından itibaren MEB eğitimde köklü bir değişime gitmiş ezberci ve daha çok öğretmen merkezli olan öğretim programlarını bir kenara bırakarak yerine öğrencinin merkezde olduğu, ezbercilikten uzak, fikir yürüten, sorgulayan, düşünen, öğrendiklerini yaşama uygulayabilen, edinilen bilgiyi eleştiren, grup çalışmalarına önem veren bir sistem olan yapılandırmacılık kuramına dayanan bir sisteme geçmiştir. MEB’liğin bu sisteme geçmesindeki temel amaçlardan birisi öğrencilerin edindikleri bilgiyi direkt olarak almamaları, bilgiyi eleştirerek doğruluğu ve yanlışlığı hakkında fikir yürüterek almalarıdır. Sistem bilginin üzerinde düşünülerek ve eleştirilerek alınmasını beraberinde getirince *eleştirel düşünme* kuramı da sistemle beraber gündeme gelmiş oldu (Coşkun, 2013: 144).

Özden (2000)’e göre eleştirel düşünme kavramı, 1970’li yıllarda Perry ve arkadaşları tarafından ortaya atılmış bir kavram olup bu kavram daha sonraları Paul ve arkadaşları tarafından geliştirilerek 1980’li yıllarda bir model haline gelmiştir.

Şeker ve arkadaşları (2012: 246)’na göre ise eleştirel düşünme kavramı ilk olarak 1962 yılında Robert Ennis tarafından dile getirilmiştir.

Eleştirel düşünme kavramı üzerinde çalışan bazı araştırmacılar eleştirel düşünmenin çeşitli tanımlarını yapmışlardır. Şeker ve arkadaşları (2012: 245)’na göre *eleştirel* kavramının İngilizce karşılığı *critical* kavramıdır ve değerlendirme, yargılama ve ayırt etme gibi anlamları dile getiren Yunanca *kritikos* teriminden türetilmiştir ve her şeyi olumlu ya da olumsuz yanlarıyla değerlendirme anlamına gelmektedir. Çubukçu (2004)’ya göre düşünme, içinde bulunulan durumu anlayabilmek amacıyla yapılan aktif, amaca yönelik zihinsel sürece verilen addır. Paul (1991: 125)’a göre eleştirel düşünme, kişinin kendi düşüncesini geliştirebilmek için gözlemlere ve elde edilen bilgilere dayanarak güvenilir sonuçlar elde etmedir. Doğanay, Akbulut ve Erden (2007: 512)’e göre eleştirel düşünme, demokratik ve katılımcı bir toplum için bağımsız kararlar alabilen ve olaylara eleştirel yaklaşan bireylere kazandırılması gereken önemli bir düşünme becerisidir. Ennis (2001)’e göre

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 41 Mart – Nisan 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

JEL KOD: M-I23 * ID:274 K:232**

<http://www.akademikbakis.org>

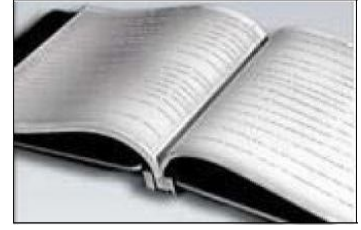
eleştirel düşünme, neye inanılacağına ve hangi eylemde bulunulacağına karar verme eylemidir. Kurfiss (1988)'e göre bir konu hakkındaki tüm bilgileri toplayarak konu hakkında hipotezler kurmayı, tüm sorulara cevap vermeyi ve bir problem ya da problemler varsa bu problemleri açıklamayı amaçlayan bir araştırmadır. Demirel (2004: 242)'e göre ise eleştirel düşünme, bilgiyi etkili bir biçimde elde etme, değerlendirme ve kullanma yeteneğine dayanan bir kavramdır. Eleştirel düşünme; karar verme, yorumlama, yargılama, farkına varma, dikkatli düşünme, tartışma, sezgi, analiz etme, doğru çıkarımlarda bulunma, değerlendirme, problemleri çözme, açıklama, kararlılık, kendine güven, cesaretlilik, sağduyululuk, mantıklı olma, açığa çıkarma, gözlemlerde bulunma, farklı açılardan bakabilme ve sistematiklik gibi kavramları içerisine barındıran bir kavramdır (Duchscher, 1999; Halpern, 1999; Dawson, 2008; Paul ve Elder, 2002; Taşçı, 2005; Kökdemir, 2000; Reinstein & Lander, 2008; Özer, 2002; Ikuenobe, 2001; Hoaglund, 1993; Wade, 1995; Facione, 2000).

Eleştirel düşünme, kavram olarak öğretim için gerekli olan birçok kuramı içinde barındıran bir sistemdir. Ancak bu sistem sadece tanımlardan ibaret değildir. Bu sistemin işleyebilmesi için bazı kurallar vardır. Demirel (2004: 243)'e göre eleştirel düşünmenin beş temel kuralı vardır.

Bu kurallar;

- 1. Tutarlılık:** Eleştirel düşünen, düşüncedeki tezatlıkları ortadan kaldıracaktır.
- 2. Birleştirme:** Eleştirel düşünen, düşüncenin tüm boyutlarını ele alabilmelidir.
- 3. Uygulanabilirlik:** Kişi anlayabildiklerini de ekleyerek anladıklarını bir modele uygulayabilmelidir.
- 4. Yeterlilik:** Eleştirel düşünen kişi, deneyimlerini ve sonuçlarını sağlam bir şekilde oluşturabilmelidir.
- 5. İletişim Kurabilme:** Eleştirel düşünen kişi düşündüklerini birleştirerek anladıklarını çevresine anlaşılabilir bir şekilde iletebilmelidir.

Eleştirel düşünmeye göre araştırılan konu ile ilgili ikilemler ya da çelişkili durumlar varsa kişi önce bu gibi durumları ortadan kaldırmalı, konuyu bir bütün olarak ele almalı, konuyu sağlam temeller üzerine oturtmalı ve en doğru ve en güvenilir bilgileri elde ettikten sonra çevresiyle bu bilgileri paylaşmalıdır. O halde eleştirel düşünebilen bir bireyin bazı becerilere de sahip olması gereklidir. Ennis, (2001)'e göre bireyde bulunması gereken bu eleştirel düşünme becerileri, *Açığa çıkarma, Destekleme, Çıkarımlarda bulunma, Açıklık getirme ve Stratejidir.* Cüceloğlu, (1995)'na göre ise bireyin eleştirel düşünme becerilerini kullanabilmesi için *düşünme sürecinin bilincine varması, başkalarının düşünme süreçlerini kavrayabilmesi ve öğrendiği bilgileri günlük yaşama uygulayabilmesi* gerekir.

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 41 Mart – Nisan 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

JEL KOD: M-I23 * ID:274 K:232**

<http://www.akademikbakis.org>

Facione, (2007)'ne göre ise eleştirel düşünmenin boyutları *Meraklılık, Açık fikirlilik, Sistematiçlik, Analitiçlik* ve *Kendine güvendir*. Certel, Çatıkkaş ve Yalçınkaya, (2011: 76)'ya göre *Meraklılık*; kişinin düşünsel olarak meraklı ve istekli olması, *Açık fikirlilik*; kişinin kendi ön yargılarına duyarlı olması ve farklı görüşleri kabul edebilmesi, *Sistematiçlik*; kişinin düzenli, tertipli, dikkatli ve araştırma için gayretli olması, *Analitiçlik*; problemleri çözmek için delilleri kullanması, kavramsal veya uygulamalı olası zorlukları tahmin etmesi, sorgulama isteği, müdahale için sürekli uyanık olması, *Kendine güven*; kişinin kendi verdiği mantıklı kararların sağlamlığına güvenmesi, problemlere mantıklı çözüm yolları bulma konusunda başkalarına liderlik etmesidir.

Paul ve Elder (2002)'e göre de eleştirel düşünen bir bireyde bulunması gereken bazı temel özellikler vardır. Bunlar; Alçakgönüllülük, Empati, Cesaret, Dürüstlük, Kararlılık, Yansızlık ve Kendine güvendir. Demirkaya (2008: 90)'ya göre ise eleştirel düşünme eğitiminde bireye kazandırılmak istenen bazı davranışlar;

1. Kanıtlanmış gerçekler ve öne sürülen iddialar arasındaki farklılığı yakalayabilme,
2. Kaynak güvenilirliğini test edebilme,
3. İlişkisiz bilgileri kanıtlardan ayıklayabilme,

4. Önyargı ve diğer sistematik bilişsel hataların farkında olma,
5. Tutarsız yargıların farkında olma,
6. Etkili soru sorma becerisi,
7. Sözel ve yazılı dilin etkili kullanımı; düşüncelerin ya da yargıların organize bir biçimde sunumu,
8. Bilişsel farkındalık becerisidir.

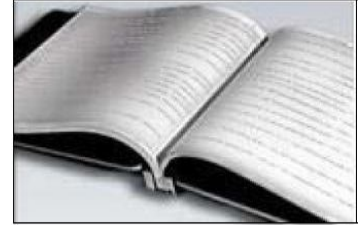
Eleştirel düşünmenin boyutlarına, becerilerine, davranışlarına ve temel özelliklerine bakıldığında her özellik hem kendi içerisinde hem de diğer özellikler ile bütünleyici, tamamlayıcı ve sarmal bir yapı oluşturmaktadır.

Problem cümlesi

Eğitim Fakültelerinde okuyan öğretmen adaylarının Eleştirel Düşünebilme Becerileri hakkındaki bilgi, tutum ve düşünceleri hangi düzeydedir?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Eğitim Fakültelerinde okuyan öğrencilerin Eleştirel Düşünme Becerileri hakkındaki bilgi, tutum ve düşüncelerini bazı demografik değişkenler de (Cinsiyet, Bölüm, Sınıf Düzeyi) göz önünde bulundurularak belirlenmeye çalışmaktır. Araştırmada, öğrencilerin düşüncelerinden yararlanılarak, Eleştirel Düşünme Becerileri ile ilgili olarak çeşitli öneriler de getirilmeye çalışılmıştır.

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 41 Mart – Nisan 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

*JEL KOD: M-I23 *** ID:274 K:232*

<http://www.akademikbakis.org>

Araştırmanın Önemi

Bu araştırmadan elde edilen bulgulardan hareketle öğrencilerin, eğitimcilerin, öğretmenlerin ve akademisyenlerin, Eleştirel Düşünme Becerileri sayesinde olaylara daha eleştirel, düşünerek, bilinçli, dikkatli, objektif, analitik ve özenle bakacakları ve doğru çıkarımlarda bulunacakları sanılmaktadır. Dolayısıyla araştırmanın Eleştirel Düşünme Becerileri konusuyla ilgili olarak tüm öğrenci, akademisyen, eğitimci, öğretmen ve okullara rehber olacağı düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, Hakkari Üniversitesine bağlı Eğitim Fakültesi öğrencileri, örneklemini ise yine Hakkari Üniversitesi, Eğitim Fakültesine bağlı Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği, Almanca Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği bölümlerinde okuyan öğrenciler oluşturmaktadır.

Araştırma Modeli

Bu araştırma; Eğitim fakültesinde okuyan öğrencilerin Eleştirel düşünme becerileri konusundaki bilgi, tutum ve düşüncelerini cinsiyet, öğrenim türü ve sınıf düzeyi demografik değişkenleri de göz önünde bulundurularak belirleyebilmek amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda

araştırmacı tarafından konu ile ilgili olarak araştırmalarda kullanılan anket ve ölçekler taranmış ve Facione (1990) tarafından geliştirilmiş ve Kökdemir (2003) tarafından Türkçeye uyarlanmış olan “Kalifornia Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği (The California Critical Thinking Disposition Inventory) de baz alınarak araştırmacı tarafından yeni bir ‘Eleştirel Düşünme Anketi’ geliştirilmiş ve araştırmada kullanılmıştır. Araştırmada kullanılacak olan anket için önce bir alan araştırması yapılmış daha sonra Eğitim Fakültelerinde okuyan öğrencilere konu ile ilgili açık uçlu sorular sorulmuş ve bu sorulara verilen cevaplardan hareketle 35 maddelik taslak bir anket oluşturulmuştur. Gerekli analitik çalışmalardan sonra anketten 13 madde çıkarılarak 22 maddelik bir anket oluşturulmuş ve alanda uzman kabul edilen dört öğretim üyesinin de anketle ilgili görüşleri alındıktan sonra gerekli düzenlemeler yapılarak ilgili ankete son hali verilmiştir.

Araştırmada kullanılan Eleştirel Düşünme Anketi’nin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları hesaplanmış ve 22 maddeden oluşan anketin Cronbach Alpha iç güvenilirlik katsayısı 0,80 olarak tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik değişkenlere bağlı olarak ankete verdikleri cevaplar SPSS 20 istatistik paket programı yardımıyla F testi, t- testi ve tek yönlü varyans analizi olan Anova testi kullanılarak hesaplanmıştır. Araştırmada kullanılan anket beşli likert türünde (1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4)

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 41 Mart – Nisan 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

JEL KOD: M-I23 *** ID:274 K:232

<http://www.akademikbakis.org>

Katılıyorum ve (5) Kesinlikle Katılıyorum şeklinde 22 maddeden oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan anketin genel değerlendirmesi aşağıdaki gibidir.

- 1.00- 1.80: Kesinlikle Katılmıyorum
- 1.81- 2.60: Katılmıyorum
- 2.61- 3.40: Kararsızım
- 3.41- 4.20: Katılıyorum
- 4.21- 5.00: Kesinlikle Katılıyorum

Anket, Hakkari Üniversitesi, Eğitim Fakültesindeki Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği, Almanca Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği bölümlerinde okuyan 246 öğrenciye uygulanmış ve bazı demografik değişkenlere bağlı olarak öğrencilerin Eleştirel düşünme ile ilgili bilgi, tutum ve düşünceleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Araştırmada, betimsel tarama yöntemlerinden birisi olan ‘Genel Tarama Modeli’ kullanılmıştır. Genel tarama modeli, “çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında bir yargıya varmak amacıyla, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek veya örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 1994: 79).

3. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde araştırmaya katılan öğrencilerle ilgili demografik verilere, araştırmada kullanılan anketle ilgili elde edilen verilere ve bu verilere ilişkin istatistiksel bulgulara ve gözlemlere yer verilmiştir.

Tablo. 1 Araştırmaya Katılan Öğrencilere Ait Demografik Veriler

Bölüm	Öğrenci Sayısı		Sınıf Düzeyi				Cinsiyet	
	N	%	N	%	N	%	N	%
BÖTE Öğr.	57	23,17	1.Sınıf=28	49,12	Kız=11	39,29	Erk=17	60,71
			2.Sınıf=29	50,88	Kız= 9	31,03	Erk=20	68,97
Almanca Öğr.	27	10,98	1.Sınıf=12	44,44	Kız= 7	58,33	Erk= 5	41,67
			2.Sınıf=14	55,56	Kız= 6	42,86	Erk= 9	57,14
İngilizce Öğr.	50	20,33	1.Sınıf=24	48,00	Kız=14	58,33	Erk=10	41,67

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 41 Mart – Nisan 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

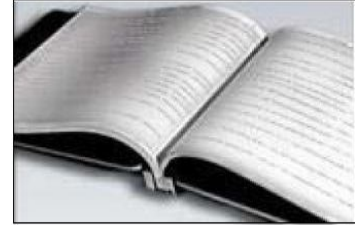
JEL KOD: M-I23 *** ID:274 K:232

<http://www.akademikbakis.org>

			2.Sınıf=26	52,00	Kız=16	61,54	Erk=10	38,46
Sınıf Öğr.	56	22,76	1.Sınıf=30	53,57	Kız=19	63,33	Erk=11	36,67
			2.Sınıf=26	46,43	Kız=12	46,15	Erk=14	53,85
Türkçe Öğr.	56	22,76	1.Sınıf=30	53,57	Kız=12	40,00	Erk=18	60,00
			2.Sınıf=26	46,43	Kız=13	50,00	Erk=13	50,00

Tablo 1'deki verilerden, araştırmaya katılan 246 öğrenciden, 57'sinin (% 23,17) Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri (BÖTE) bölümünde okuduğu, bu bölümde okuyan öğrencilerden 28'inin (% 49,12) 1. sınıfta ve bu öğrencilerin 11'inin (% 39,29) Bayan, 17'sinin (% 60,71) Erkek olduğu, öğrencilerden 29'unun (% 50,88) 2. sınıfta okuduğu, bu öğrencilerden 9'unun (% 31,03) Bayan ve 20'sinin (% 68,97) Erkek olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan 246 öğrenciden, 27'sinin (% 10,98) Almanca Öğretmenliği bölümünde okuduğu, bu bölümde okuyan öğrencilerden 12'sinin (% 44,44) 1. sınıfta ve bu öğrencilerin 7'sinin (% 58,33) Bayan, 5'inin (% 41,67) Erkek olduğu, öğrencilerden 14'ünün (% 55,56) 2. sınıfta okuduğu, bu öğrencilerden 6'sının (% 42,86) Bayan ve 9'unun (% 57,14) Erkek olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan 246 öğrenciden, 50'sinin (% 20,33) İngilizce Öğretmenliği bölümünde okuduğu, bu bölümde okuyan öğrencilerden 24'ünün (% 48,00) 1. sınıfta ve bu öğrencilerin 14'ünün (% 58,33)

Bayan, 10'unun (% 41,67) Erkek olduğu, öğrencilerden 26'sinin (% 52,00) 2. sınıfta okuduğu, bu öğrencilerden 16'sının (% 61,54) Bayan ve 10'unun (% 38,46) Erkek olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan 246 öğrenciden, 56'sının (% 22,76) Sınıf Öğretmenliği bölümünde okuduğu, bu bölümde okuyan öğrencilerden 30'unun (% 53,57) 1. sınıfta ve bu öğrencilerin 19'unun (% 63,33) Bayan, 11'inin (% 36,67) Erkek olduğu, öğrencilerden 26'sinin (% 46,43) 2. sınıfta okuduğu, bu öğrencilerden 12'sinin (% 46,15) Bayan ve 14'ünün (% 53,85) Erkek olduğu tespit edilmiştir. Yine araştırmaya katılan 246 öğrenciden, 56'sının (% 22,76) Türkçe Öğretmenliği bölümünde okuduğu, bu bölümde okuyan öğrencilerden 30'unun (% 53,57) 1. sınıfta ve bu öğrencilerin 12'sinin (% 40,00) Bayan, 18'inin (% 60,00) Erkek olduğu, öğrencilerden 26'sinin (% 46,43) 2. sınıfta okuduğu, bu öğrencilerden 13'ünün (% 50,00) Bayan ve 13'ünün (% 50,00) Erkek olduğu tespit edilmiştir.

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 41 Mart – Nisan 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

JEL KOD: M-I23 *** ID:274 K:232

<http://www.akademikbakis.org>

Tablo. 2 Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Becerisi Anketine Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre t- Testi Analiz Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	Sd	T	p
Bayan	119	80,02	10,51	244	,192	,85
Erkek	127	80,26	9,39			

p>0.05

Tablo 2'deki veriler incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin Eleştirel Düşünme Becerileri anketine verdikleri cevaplardan, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Becerileri hakkındaki görüşlerinin

cinsiyete göre farklılaşmadığı (p>,05) t-testi sonuçlarına bakılarak söylenebilir. Bu durum erkek öğrenciler ile bayan öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri bakımından benzer düşüncelere sahip olduklarını ortaya koymaktadır.

Tablo. 4 Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Becerisi Anketine Verdikleri Cevapların Sınıf Düzeyine Göre t- Testi Analiz Sonuçları

Sınıf Düzeyi	N	\bar{X}	Ss	Sd	T	p
1. Sınıf	113	81,24	10,01	244	1,60	,11
2. Sınıf	133	79,21	9,80			

p>0.05

Tablo 4'deki veriler incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin Eleştirel Düşünme Becerileri anketine verdikleri cevaplardan, sınıf düzeyine göre 1. sınıfta okuyan öğrenciler ile 2. sınıfta okuyan öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın

olmadığı (p> .05) t- testi sonuçlarına bakılarak söylenebilir. Bu durum 1. sınıfta okuyan öğrenciler ile 2. sınıfta okuyan öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri bakımından benzer düşüncelere sahip olduklarını ortaya koymaktadır.

Tablo. 5 Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Becerisi Anketine Verdikleri Cevapların Bölüm Türüne Göre Anova Testi Analiz Sonuçları

Branş	N	\bar{X}	Ss	Var. Kay.	Kar. Top.	Sd	Kar. Ort.	f	p	Anlamlı Fark (Tukey)
1) Böte Ö.	57	81,25	10,14	G.arası	2017,917	4	504,479	5,496	,000	1-3
2) Almanca Ö.	27	83,74	6,39	G.içi	22122,104	241	91,743			2-3

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 41 Mart – Nisan 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

JEL KOD: M-I23 *** ID:274 K:232

<http://www.akademikbakis.org>

3) İngilizce Ö.	50	75,10	9,86	Toplam	24140,020	245	5-3
4) Sınıf Ö.	56	82,46	9,18				
5) Türkçe Ö.	56	82,46	10,37				

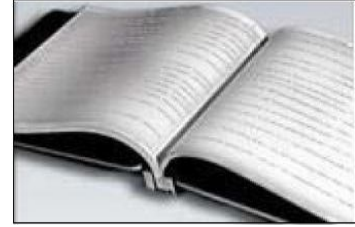
p<0.05

Tablo 5'deki verilerden Eğitim Fakültesinde okuyan öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Becerileri anketine verdikleri cevaplardan bölüm türüne bağlı olarak; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği, Almanca Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliğinde okuyan

öğrencilerin İngilizce Öğretmenliğinde okuyan öğrencilere göre Eleştirel Düşünme bakımından istatistiksel olarak Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği, Almanca Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği lehine anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir [$f_{(5,496)}$, $p_{(,000)}$; $p < .05$].

Tablo. 6 Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Becerisi Anketine Verdikleri Cevapların Aritmetik Ortalamaları

ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİLERİ ANKET MADDELERİ	\bar{X}	Beceri Düzeyi
1. Bana anlatılan bir konuya hemen inanmam.	4.48	K. Katılıyorum
6. Bilmediğim konuda çevremden yardım alırım.	4.32	K. Katılıyorum
2. Bir konu anlatıldığı gibi olmayabilir.	4.25	K. Katılıyorum
8. Bir şey ya doğru ya da yanlıştır.	4.24	K. Katılıyorum
4. Bir konu anlatıldığında aklıma sorular takılırsa sorarım.	3.89	Katılıyorum
10. Duygularımdan çok zihnimle karar veririm.	3.88	Katılıyorum
14. Aklıma bir problem takılırsa araştırırım.	3.85	Katılıyorum
11. Çok ısrar edilse de fikirlerimden vazgeçmem.	3.81	Katılıyorum
12. Sevmediğim bir konu hakkında da düşünürüm.	3.80	Katılıyorum
5. Anlatılan konuyla ilgili başkalarının söylediklerine rağbet etmem.	3.75	Katılıyorum
15. Bir konu anlatıldığında empati kurarım.	3.65	Katılıyorum
16. Bir konu anlatıldığında doğru olup olmadığını anlarım.	3.64	Katılıyorum
22. Bir konuda hata yaptığımda bundan her zaman ders çıkarırım.	3.63	Katılıyorum
19. Hata yaparsam her zaman düzeltmeye çalışırım.	3.56	Katılıyorum
20. İnanmadığım şeyleri çevremdekilere benimsetmeye çalışmam.	3.54	Katılıyorum
18. Her konuda düşüncelerimi açıkça ortaya koyarım.	3.52	Katılıyorum
9. Okuduğum her şey benim için doğru değildir.	3.39	Kararsızım
17. İçinden çıkamadığım durumlarda çözüm üretmeye çalışırım.	3.18	Kararsızım

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 41 Mart – Nisan 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

JEL KOD: M-I23 *** ID:274 K:232

<http://www.akademikbakis.org>

21. Bir konuda karar vermeden önce her zaman bilgi toplarım.	3.14	Kararsızım
3. Bir konu hakkında karar verirken her zaman düşünürüm.	3.13	Kararsızım
13. Beni eleştirmelerinden hoşlanırım.	3.07	Kararsızım
7. Gördüğüm her şeye inanırım.	2.44	Katılmıyorum

Genel Aritmetik Ortalama: 3.64

Tablo 6'daki öğrencilerin ankete verdikleri cevapların aritmetik ortalamalarına bakıldığında, 1. maddenin “Bana anlatılan bir konuya hemen inanmam” ($\bar{X}=4.48$), 6. Maddenin “Bilmediğim konuda çevremden yardım alırım” ($\bar{X}=4.32$), 2. maddenin “Bir konu anlatıldığı gibi olmayabilir” ($\bar{X}=4.25$) ve 8. maddenin “Bir şey ya doğru ya da yanlıştır” ($\bar{X}=4.24$) anketteki en yüksek aritmetik ortalamaya sahip maddeler olduğu görülmektedir. İlk 4 madde ile diğer maddeler arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olduğu da anket maddelerine verilen yanıtların aritmetik ortalamalarından anlaşılmaktadır. Anket maddelerine verilen yanıtlardan hareketle, öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri hakkında anlatılanlara hemen inanmama, bilinmedikleri konularda çevreden yardım alma, anlatılanlara olasılıklarla bakma gibi konularda yeterince bilinçli oldukları söylenebilir.

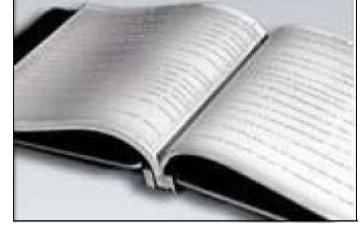
Yine tablo 6'dan öğrencilerin ankete verdikleri cevapların aritmetik ortalamalarına bakıldığında, 7. maddenin “Gördüğüm her şeye inanırım” ($\bar{X}=2.44$), 13. maddenin “Beni eleştirmelerinden hoşlanırım” ($\bar{X}=3.07$), 3. maddenin “Bir konu hakkında karar verirken her zaman

düşünürüm” ($\bar{X}=3.13$), ve 21. maddenin “Bir konuda karar vermeden önce her zaman bilgi toplarım” ($\bar{X}=3.14$), anketteki en düşük aritmetik ortalamaya sahip maddeler olduğu görülmektedir. Öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri ile ilgili olarak anket maddelerine verilen yanıtlardan hareketle öğrencilerin, her gördüklerine inanmama, eleştirilere açık olma, düşünmeden karar vermeme ve anlatılanlar hakkında önce bilgi toplama gibi konularda yeterince bilinçli olmadıkları anket maddelerine verdikleri yanıtların aritmetik ortalamalarından anlaşılmaktadır.

Yine anket maddelerinden ve anketin genel ortalamasından öğrencilerin Eleştirel Düşünme Becerileri ile ilgili temel bilgilerinin olduğu ancak öğrencilerin her zaman kendi kendilerine eleştirel olarak karar veremedikleri, duygularının ve çevrelerinin etkisi altında oldukları gibi görüş ve düşünceleri taşıdıkları söylenebilir.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırma Hakkari Üniversitesine bağlı Eğitim Fakültesinde okuyan Bilgisayar ve

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 41 Mart – Nisan 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

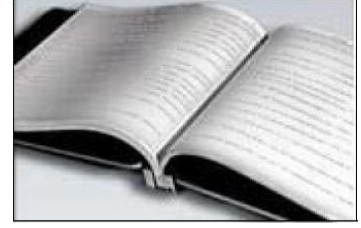
JEL KOD: M-I23 * ID:274 K:232**

<http://www.akademikbakis.org>

Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği, Almanca Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin eleştirel düşünme becerilerini belirleyebilmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerinin cinsiyet, sınıf düzeyi ve bölüm türü değişkenlerine bağlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı da belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete bağlı olarak Eleştirel Düşünme Becerileri Anketine verdikleri yanıtların t-testi sonucunda, eleştirel düşünme becerileri bakımından erkek öğrenciler ile kız öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla kız öğrenciler ile erkek öğrencilerin eleştirel düşünme becerisi bakımından benzer davranışlar sergiledikleri belirlenmiştir. Yapılan bazı araştırmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Korkmaz (2009b); tarafından yapılan bir araştırmada eleştirel düşünme bakımından öğretmenler arasında cinsiyete bağlı olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir. Yine Şen (2009) tarafından yapılan bir araştırmada da Türkçe Öğretmenliğinde okuyan öğrencilerin eleştirel düşünmeye yönelik tutumlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Demirkaya ve Çakar (2012) tarafından ilköğretim 7. sınıf öğrencileri üzerine yapılan bir araştırmada ise eleştirel düşünme bakımından cinsiyete bağlı olarak öğrenciler arasında yine anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf düzeyi değişkenine bağlı olarak Eleştirel Düşünme Becerileri Anketine verdikleri yanıtların analiz sonuçları incelendiğinde 1. sınıfta okuyan öğrenciler ile 2. sınıfta okuyan öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yine 1. sınıfta okuyan öğrenciler ile 2. sınıfta okuyan öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri bakımından benzer davranışlar sergiledikleri söylenebilir. Konu ile ilgili olarak yapılan bazı araştırmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Korkmaz (2009a); tarafından yapılan bir araştırmada da eğitim fakültesine yeni başlayan öğrenciler ile mezun durumundaki öğrenciler arasında eleştirel düşünme bakımından anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bölüm türü değişkenine bağlı olarak Eleştirel Düşünme Becerileri Anketine verdikleri yanıtların analiz sonuçlarından Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği, Almanca Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği bölümlerinde okuyan öğrencilerin İngilizce Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilere göre istatistiksel olarak Eleştirel Düşünme becerileri bakımından Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği, Almanca Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği lehine anlamlı bir farklılığın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İngilizce Öğretmenliğinde okuyan öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucu bu durumun İngilizce Öğretmenliğinde okuyan öğrencilerin büyük bir kısmının Anadolu

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 41 Mart – Nisan 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

JEL KOD: M-I23 * ID:274 K:232**

<http://www.akademikbakis.org>

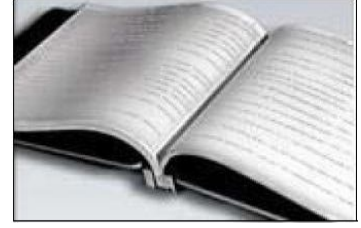
öğretmen lisesi, çeşitli kolejler veya İngilizce eğitim veren Anadolu liseleri gibi İngilizce yoğunluklu derslerin okutulduğu liselerden mezun olmaları nedeniyle alanlarında belli bir birikimle üniversiteye başladıkları anlaşılmıştır. Dolayısıyla diğer bölümlerde okuyan öğrencilere göre daha rahat bir öğrenim sürdürdükleri bu nedenle de eleştirel düşünme becerilerinin temel özelliklerinden *kendine güveni* hayatlarında uyguladıkları diğer becerileri uygulama ihtiyacı duymadıklarını belirtmişlerdir. Gerek İngilizce Öğretmenliği gerekse de diğer tüm bölümlerde eleştirel düşünme becerilerinin önemi tüm okuyan öğrencilere derslerle veya çeşitli etkinliklerle bilinçli ve planlı bir şekilde verilmeli ve öğrencilerin yaşamlarında başarılı birer birey olabilmeleri için bu becerilerin öğrencilerde davranış haline dönüştürülmesi sağlanmalıdır.

Eleştirel Düşünme Becerileri Anketindeki maddelere verilen yanıtların aritmetik ortalamalarına bakıldığında en yüksek aritmetik ortalamaya sahip maddelerin *kendine güven, yardım alma ve soruşturma* kavramları ile ilgili maddeler olduğu, en düşük aritmetik ortalamaya sahip maddelerin ise *eleştirilmekten hoşlanmama, derinlemesine düşünme, çözüm üretme ve düşüncelerini açıkça ortaya koyma* gibi kavramlarla ilgili maddeler olduğu belirlenmiştir. Bu maddelerin analizinden öğrencilerin öz eleştiri ve düşüncelerini özgürce ifade etme gibi konularda istenilen seviyede bir tutuma sahip olmadıkları söylenebilir. Bu

durumu giderebilmek için öğretim programlarındaki derslere ya gerekli konular eklenmeli ya da konu ile ilgili öğretim programlarına yeni dersler eklenmelidir.

Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Becerileri Anketinin maddelerine verdikleri yanıtlarından hareketle anketin genel aritmetik ortalaması incelendiğinde değer olarak orta düzeyin hemen üzerinde olduğu görülmektedir. Bu durum öğrencilerin eleştirel becerileri istenilen düzeyde kullanmadıklarını ve edinilen bilgiyi araştırıp, sorgulamadan, sezgilerine güvenerek aldıklarını ortaya koymaktadır. Bu durum öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerinin boyutlarını hayatlarında istenilen düzeyde uygulamadıklarını göstermektedir. Bu nedenle eleştirel düşünmenin boyutları, özellikleri ve bireyin bulundurması gereken temel özellikler de öğrencilerde uygulanarak verilmeli ve davranışlar iyice pekiştirilmelidir. Coşkun, (2013) tarafından yapılan bir araştırmada da DKAB öğretmenliği son sınıfta okuyan öğrenciler ile İlahiyat fakültesi son sınıfta okuyan öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri üzerine yapılan bir araştırmada öğrencilerin aldıkları eğitime paralel olarak olumlu yönde eleştirel düşünme eğilimleri gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim, ortaöğretim ve üniversitelerde öğretim programları hazırlanırken öğrencilere yaşamlarında yardımcı olması bakımından programlara eleştirel düşünme becerilerine dönük dersler de konulmalı ve

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 41 Mart – Nisan 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

JEL KOD: M-I23 * ID:274 K:232**

<http://www.akademikbakis.org>

eleştirel düşünme becerileri derslerde öğrencilere uygulamalı olarak verilmelidir. Ayrıca mezun olan veya çalışan öğretmenlere de hizmet içi eğitimler verilerek eleştirel düşünme becerileri kazandırılmalıdır.

5. KAYNAKÇA

- Beşoluk, Ş. & Önder, İ. (2010).** Investigation of teacher candidates' learning approaches, learning styles and critical thinking dispositions. *Elementary Education Online*, 9 (2), 679-693.
- Certel, Z., Çatıkkaş, F. & Yalçınkaya, M. (2011).** Beden eğitimi öğretmen adaylarının duygusal zeka ile eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi, Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi, 13 (1), 74–81.
- Chinn, C. A. & Chinn, L. M. (2009).** Collaborative learning, *Psychology of Classroom Learning: An Encyclopedia*, USA, Macmillan Social Science Library.
- Coşkun, M. K. (2013).** Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri (ilahiyat-eğitim DKAB karşılaştırılması), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 17(1), 143-162.
- Cüceloğlu, D. (1995).** İyi düşün doğru karar ver, İstanbul, Sistem Yayıncılık.
- Çubukçu, Z. (2004).** Öğretmen adaylarının düşünme stillerinin belirlenmesi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 5(2), 87-106.
- Demirkaya, H. (2008).** Coğrafya öğretiminde eleştirel düşünme stratejileri ve sorgulama yoluyla öğrenmenin kullanımı, Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, Sayı 1, 90-116.
- Dawson, T. L. (2008).** Metacognition and learning in adulthood, <https://dts.lectica.org/PDF/Metacognition.pdf> Erişim tarihi, 20.02.2014
- Ducscher, J. E. (1999).** Catching the wave: understanding the concept of critical thinking, *Journal of Advanced Nursing*, 29(3), 577-583.
- Ennis, R. H. (2001).** Goal for a critical thinking curriculum, (Ed. A. Costa), *Developing Minds*, Alexandria: Virginia. ASCD.
- Facione, P. A. (2000).** The disposition toward critical thinking: its character, measurement and relationship to critical thinking

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 41 Mart – Nisan 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

*JEL KOD: M-I23 *** ID:274 K:232*

<http://www.akademikbakis.org>

skill, Informal Logic, 20(1), 61-84.

Demirel, Ö. (2004). Eğitimde program geliştirme, Ankara, Pegem Yayıncılık.

Demirkaya, H. & Çakar, E. (2012). İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin eleştirel düşünme becerilerinin değişkenlere göre incelenmesi, Ege Eğitim Dergisi, 13(2), 33-49.

Doğanay, A., Akbulut, M. & Erden, Ş. (2007). Üniversite öğrencilerinin bir güncel tartışmalı konu bağlamında eleştirel düşünme becerilerinin değerlendirilmesi, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, Sayı 52, 511-546.

Facione, P. A. (1990). Critical thinking: a statement of expert consensus for purposes of educational assessment and instruction, Research Findings and Recommendations, Newark, Del: Delphi Report American Philosophical Association.

Facione, P. (2007). Critical thinking: what it is and why it counts, California, California Academic Press, 1-23.

Halpern, D. F. (1999). Teaching for critical thinking: helping college students develop the skills and

dispositions of a critical thinker, New Directions for Teaching and Learning, 80, 69-74.

Hoaglund, J. (1993). Critical thinking: a socratic model, Argumentation, 7, 291-311.

Ikuenobe, P. (2001). Teaching and assessing critical thinking abilities as outcomes in an informal logic courses, Teaching in Higher Education, 6(1), 21-32.

Karasar, N. (1994). Bilimsel araştırma yöntemi, Ankara, 3A Araştırma ve Eğitim Danışmanlık Ltd.

Korkmaz, Ö. (2009a). Eğitim fakültelerinin öğrencilerin eleştirel düşünme eğilim ve düzeylerine etkisi, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 7(4), 879-902.

Korkmaz, Ö. (2009b). Öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilim ve düzeyleri, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 10, Sayı 1, 1-13.

Kurfiss, J. G. (1988). Critical thinking theory research practice and possibilities, Washington, D.C: Association for the Study of Higher Education.

Kökdemir, D. (2000). Deniz yıldızlarını kurtarmaya çalışanların öyküsü: eleştirel ve yaratıcı düşünme, XI.

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 41 Mart – Nisan 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

JEL KOD: M-I23 * ID:274 K:232**

<http://www.akademikbakis.org>

Ulusal Psikoloji Kongresi, 19-22 Eylül, İzmir.

Kökdemir, D. (2003). Belirsizlik durumlarında karar verme ve problem çözme, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.

Özden, Y. (2000). Öğrenme ve öğretme, Ankara, Pegem Yayınları.

Özer, N. (2002). Kritik düşünme, Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 5(2), 1-5.

Paul, R. W. (1991). Staff development for critical thinking: lesson plan remodelling as the strategy, Developing Minds (A Resource Book For Teaching Thinking). Revised Education, Vol. 1, Alexandria, Virginia: ASCD.

Paul, R. W. & Elder, L. (2002). Critical thinking: tools for taking charge of your professional and personal life, Financial Times Prentice Hall, USA.

Reinstein, A. & Lander, G. H. (2008). Developing critical thinking in college programs, Research in Higher Education Journal, 1, 78-94.

Şeker, H., Görgeç, İ., Tuncel, İ. & ark. (2012). Eğitimde program geliştirme kavramlar yaklaşımlar, (Ed. Hasan Şeker), Ankara, Anı Yayıncılık.

Şen, Ü. (2009). Türkçe öğretmeni adaylarının eleştirel düşünme tutumlarının çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi, Zeitschrift Für Die Welt Der Turken / Journal of World of Turks, Vol 1, No 2.

Taşcı, S. (2005). Hemşirelikte problem çözme süreci, Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi Hemşirelik Özel Sayısı, 14, 73-78.

Wade, C. (1995). Using writing to develop and assess critical thinking, Teaching of Psychology, 22(1), 24-28.

Zhang, H. & Lambert, V. (2008). Critical thinking dispositions and learning styles of baccalaureate nursing students from China. Nursing ve Health Sciences, 10(3), 175-181.